

Beslutningsforslag nr. B 21. Fremsat den 21. oktober 1980 af Nathalie Lind (V), Brøndsted (V), Christophersen (V), Svend Erik Hovmand (V) og Henrik Toft (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om ophævelse af statsamterne

(Ændret fordeling af opgaver)

Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde lovforslag, hvorefter de nuværende statsamter ophæves og arbejdsopgaverne overføres til andre administrative organer.

Statsamternes hovedopgaver er i dag:

- 1) Behandling af person- og familieretssager, der udgør ca. 85 pct. af samtlige arbejdsopgaver. Disse sager foreslås henlagt til et statsligt forvaltningskontor i hvert amt, benævnt »Forvaltningskontoret for civilsager i X amt«.
- 2) Tilsynet med primærkommunerne. Dette tilsyn foreslås forenklet. I stedet for amtmanden udpeger indenrigsministeren en dommer til at være formand. Tilsynsrådet består i øvrigt af fire amtsrådsmedlemmer.
- 3) Sammen med biskopperne udgør nogle af amtsmændene stiftets overøvrighed i

økonomiske og administrative anliggender (stiftsøvrigheden). De hidtidige amtmandsopgaver foreslås henlagt til retspræsidenter eller landsdommere.

- 4) Det civile beredskab. De opgaver, som regionsamtmandene hidtil har haft, overføres til regionspolitimestrene.
- 5) For de øvrige opgavers vedkommende vil der relativt let kunne findes en alternativ placering, f. eks. som nævnt i betænkning nr. 731 af 1975 vedrørende den statslige administration på amtsplanet. Efter forslagsstillernes opfattelse må en hovedlinie dog være, at opgaver skal løses så nær borgerne som muligt. Det bør følgelig overvejes at inddrage også politimesterembederne i overvejelserne om, til hvilke organer opgaver med fordel kan henlægges.

Bemærkninger til forslaget

Lige fra kommunalreformens gennemførelse i 1970 har det – ikke mindst takket være den målbedvidste indsats, der blev gjort fra daværende indenrigsminister Poul Sørensens side – været et klart mål, at den kommunale inddeling skulle tilrettelægges således, at der ikke blev tale om overlapninger hverken på lokalt eller regionalt plan.

Linjen blev konsekvent fulgt op med den redøgørelse for opgave- og byrdefordelingen, daværende arbejdsminister Lauge Dahlgard fremlagde i 1971. Hermed blev det slået fast, at den almindelige opgaveløsning på regionalt og lokalt plan baseres på amtskommuner og kommuner. I konsekvens af denne linje og som en videreførelse af kommunalreformens idé og tanker fremsætter venstre hermed forslaget til folketingsbeslutning om ophævelse af statsamterne.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

I hvert amt oprettes et statsligt regionalt kontor kaldet »Forvaltningskontoret for civilsager i X amt«. Hertil henlægges behandlingen af de sager vedrørende person-, familie-, arve- og skifteret, som hidtil har været behandlet af statsamterne. Det af justitsministeren bebudede lovforslag om nedlæggelse af overformyndieret vil dog kunne medføre visse ændringer i opgavefordelingen vedrørende arve- og skiftesager, ligesom sager om meddelelse af fri proces, som anført i betænkningen vedrørende den statslige administration på amtsplanet (nr. 731 af 1975), foreslås henlagt til politiet.

Ad 2

Tilsynet med primærkommunerne. Dette tilsyn bevares lokalt, men foreslås, for så vidt angår godkendelsesopgaverne, væsentlig forenklet og be-

grænset. De øvrige opgaver – legalitetsspørgsmålene – henlægges til et tilsynsråd bestående af fire amtsrådsmedlemmer med en af indenrigsministeren inden for amtskommunens område udpeget dommer som formand. Sekretariatsforretningerne forudsættes henlagt til amtskommunen.

Ad 3

Amtmændene i København, Odense, Maribo, Ålborg, Viborg, Århus, Ribe og i Sønderjyllands amt udgør sammen med biskopperne stiftsøvrigheden, dvs. stiftets overøvrighedsorgan i økonomiske og administrative anliggender. Det foreslås, at der i hvert stift udpeges en retspræsident for landsretten eller for den kollegiale ret eller, hvor sådanne ikke findes inden for stiftet, en landsdommer til sammen med stiftets biskop at udgøre stiftsøvrigheden.

Ad 4

Regionspolitimesteren foreslås udpeget til at overtage de opgaver, regionsamtmandene hidtil har haft.

Ad 5

Med hensyn til placering af øvrige opgaver, der i dag er henlagt til statsamtet, henvises til forslagene i ovennævnte betænkning fra 1975, men det forudsættes i øvrigt, at en nærmere drøftelse heraf vil kunne finde sted under udvalgsarbejdet. Forslagsstillerne skal dog understrege det i forslaget nævnte princip, at opgaverne bør løses så nær borgerne som muligt.

Forslagsstillerne mener ikke, at den foreslåede omlægning af opgaverne i første omgang vil medføre egentlige besparelser bortset fra de formindskede udgifter som følge af den foreslåede forenkling af tilsynet, idet en væsentlig del af opgaverne fortsat skal udføres.